

LAIMA STEPONAVIČIENĖ
ATSIMINIMAI APIE BIBLIOTEKININKĄ ANTANĄ

Kaimo poetui (skirta a. a. A. B.)

*Brydė... per pievą.
Per eilėraščių. Gyvenimą.
Brydė į širdis tų, kurie anapus liks.
Lyg pilkas vieversys
Tu savo giesmes giedi...
Jas sugeria dangus, o gal ir žemė jujų skonį pasiliks?
O Tavo žodžiai, – klystkeliai, keliai dulkėti.
Pro kryžius pakelių
Su pamiršta malda išnyks.
Išeisi – ir nei posmo... anei žodžio negirdėti.
Išeisi, ir nei žingsnių kaimo link,
...nei šypsniu kas sutiks.
Tik vieversiu garsiu,
Purienų saule prie upelio
Prabilsi netikėtai,
...ir kažkas
Netyčia vardą Tavo, tarp pageltusių dienų dar kartą,
Norės – neras, o jei norės – suras.
Poetai kaimo, kuklūs ir dainingi...
Pilki ir paprastai,
Lyg diemedžiai iš seno sodo pakraščiu.
Bet kartais tarsi oras
Jie mums reikalingi,
Kad neprarastumėm paskutinių, besilaikančių šaknų.
Koplytstulpis sukryps...
Sutraš sena sodyba.
Sunyks lig pamatų. Supus.
O man atrodo,
Tu dar vakar nuėjai per tuščią kaimą,
...palikęs vietoj pėdsakų,
Eilėraštin sugainiotus žodžius.*

Dulkėtas vieškelis į Žarėnų medinę mokyklą... Salsvas, pakelėje besikalančios pavasario žolės kvapas, labai sunki, už mane didesnė kuprinė... ir žinojimas, kad po pamokų bibliotekoje, pas Antaną Budzinską, būtinai rasiu knygą, kurios dar neskaičiau. Tai ir pirmas nuotykis su Robinzonu Kruzu, ir visas tuntas knygų apie laisvus ir išdidžius raudonodžius, ir eilės... eilės. Savos ir svetimos. Liūdnos ir linksmos. Bet visos atrodė tokios reikalingos tuomet.

Geras, visada patariantis, padrąsinantis buvo tas mūsų Antanas. Ir mažam, ir dideliame, jaunam ar jau nusenusiam rasdavęs laiko pokalbiui, pamokymui ar paprasčiausiai šypsenai. Kai atnešiau jam savo pirmus eilėraščius, įsiminė žodžiai – „Kūrėjas neturi kartoti svetimų minčių, svarbiausia rasti save, nors tikrai nebus lengva. Bandyk, tu gali.“ Taip nuo vaikystės ir ilgų pokalbių

su senu (man tada taip atrodė) bibliotekininku ir išliko meilė knygai, kaimui, laisvai, nevaržomai baimės minčiai.

A. Stravinskienė (Kondrotaitė), gimusi 1949 metais, prisimena, kaip A. Budzinskas apie 1961 metus Žarėnų aštuonmetėje jai dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą. Labai geras ir ramus mokytojas buvęs. Vaikams, turintiems polinkį į kūrybą, visada rasdavęs papildomai laiko po pamokų. Padrąsindavęs ir pamokindavęs, kaip rimuoti, kaip mintis taisyklingai ir gražiai išreikšti. Ilgametė mokytoja S. Statkienė prisimena, jog nė vienas išleistuvių pavasaris nepraeidavo be Antano posmų. Tada jis jau dirbo Žarėnuose bibliotekos vedėju. Kurdavo jis kiekvienam išeinančiam mokiniui po posmelį ar porą, o kur dar jo scenarijai, straipsniai, humoreskos, sukurtos mokiniams atsisveikinant su kaimu ir mokykla. Kaimas buvo įpratęs kas rytą matyti Antaną, skubantį bibliotekos link, vilkintį pilku kostiumu, su portfeliu rankoje, su šypsena ir pasisveikinimu žemai palenkiant galvą.

2002 metais, kai buvo išleista knyga „Kur lygumos dalį kala“, mes, Žarėnų moterų klubo moterys, pakvietėme Antaną Budzinską pristatyti ką tik išleistą knygą, klubo susirinkime. Smagus išėjo tas pristatymas: nuo eilių skaitymo prie arbatos puodelio iki prisiminimų ir pajuokavimų iš savęs, iš kaimo nutikimų ir posakių. Vienai klubo narei, Danutei Olovianikovai, skirtas eilėraštis „Našlės godos“ buvo toje knygutėje, ir skambėjo tą dieną, mūsų draugiškame susiėjime. Pats autorius jį skaitė ir kalbėjo apie sunkią kaimo moters dalią. Prisiminėme Antano kūrybą, kuri buvo dažnai spausdinama laikraštyje „Leninietis“. Vienas posmas iki šiol įsiminęs:

*Kaimieti, bėk į krautuve, kaimieti būk smagus,
Juk atvežė tris uodegas ir paršo tris nagus.*

Tai 1968 metais užrašytas posmas. A. Budzinskas visada taikliai ir su humoru atspindėdavo tų dienų aktualijas, nieko neįžeisdamas ir nieko neįskaudindamas.

Kaimo poetai, tarsi dirvos akmenėliai – nepastebimi, neblizgantys, paprasti. Bet kokie jie mums savi ir reikalingi. Deja, kartais jie taip ir išeina, to nesužinoję. Nepastebėti. Nesuprasti. Neįvertinti... laiku.

2019 metų pavasaris